

Формування у студентів навичок самостійної і колективної роботи, реалізація принципу «освіта через усе життя» – ось лише деякі завдання, які стоять нині перед системою освіти, для розв'язання яких можуть використати інформаційно-комунікаційні технології, зокрема технології дистанційного навчання. У e-learning виділяють такі моделі навчання:

- модель, орієнтована на викладача. Традиційна модель навчання за допомогою занять-лекцій, яку називають орієнтованою на викладача, найчастіше використовується, коли метою навчання є просте передавання знань. У плані навчання метою є отримання і запам'ятовування даних, а не їх інтерпретація і зміна. З точки зору викладання підхід, орієнтований на викладача, передбачає контроль над ходом подання навчального матеріалу разом з одночасною передачею знань студенту;

- модель, орієнтована на студента. Суть цієї моделі полягає в тому, що кожен студент повинен не просто отримувати навчальний матеріал, а інтерпретувати його для створення нових знань. Мислення є не тільки інструментом для відтворення фактичних знань, але також і механізмом для внутрішнього засвоєння знань через спостереження і досвід. За такого підходу студенти вчаться методом спроб і помилок і можуть одночасно контролювати хід свого навчання;

- модель, орієнтована на створення навчальних груп. Модель навчання із застосуванням навчальних груп. Ця модель створює середовище, у якому нові знання з'являються і поширюються як результат колективної роботи студентів у навчальних групах. Підхід до викладання, заснований на застосуванні навчальних груп, є найефективнішим під час розв'язання практично-орієнтованих завдань і проведення досліджень. Мета навчання полягає у створенні нових знань на основі існуючих і творчому застосуванні цих знань для розв'язання нових завдань.

Н. В. Чебанова, В. М. Орлова

ВПРОВАДЖЕННЯ МОДЕЛІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Міністерство освіти і науки України надало Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти [1]. Розробка цих Рекомендацій була пов'язана з карантинними обмеженнями, які виникли в країні. Потреба в нових підходах до навчання з обмеженням кількості аудиторних занять поставила вищі заклади освіти у не прості умови.

Вирішення цих питань неможливе без ґрунтовних змін у підходах до організації навчання в закладах освіти, без впровадження онлайн-технологій.

Однак впровадження новітніх технологій потребує вирішення цілого ряду питань, насамперед, технічного забезпечення. Заклад освіти, який впроваджує змішане навчання, має забезпечити викладача і студента належними умовами праці та навчання, а саме: обрати навчальну платформу та інтегрувати її з внутрішніми інформаційними системами; забезпечити надійний доступ до Інтернету; забезпечити викладачів необхідним програмним забезпеченням.

Стрімкий розвиток комп'ютерної техніки, використання креативних технологій навчання змінили роль і місце викладача в навчальному процесі.

Впровадження змішаного навчання, яке здійснюється у поєднанні традиційних технологій з дистанційним навчанням, дає гарні результати. Зкладами вищої освіти змішане навчання здійснюється за наступними моделями:

1. Формування базових знань під час вивчення теоретичного матеріалу → очна сесія → самостійне вивчення на основі інформаційно-телекомунікаційних технологій.

2. Тренінг в навчальній аудиторії → самостійне вивчення на основі інформаційно-телекомунікаційних технологій → очна сесія.

У наведених схемах змішаного навчання здійснюється поєднання самостійного та аудиторного навчання, що дає можливість кожному проявити себе відповідно до тих можливостей, якими він володіє.

Змішане навчання становить модель успішного навчання, метою якого є одержання знань з використанням консультування за допомогою електронної пошти, дискусії у форумах, блогах, у процесі вивчення Веб-курсів, електронних книг та ін.

Співпраця консультантів з тими, хто навчається, дозволяє кожному успішно завершувати вивчення навчальних модулів, усього навчального курсу.

Змішане навчання сприяє розвитку комунікативного спілкування, інформаційної культури, стимулює кожного до дії, одержання найкращого результату, просування до мети та активізації пізнавальної діяльності.

Однак слід особу увагу приділити технічному забезпеченню змішаної форми навчання. Насамперед, це постійний та надійний доступ до Інтернету, що є базовою й необхідною умовою застосування онлайн-технологій як викладачами, так і студентами. Важливо забезпечити стабільний доступ як для робочих місць викладачів, так і доступ через Wi-Fi для студентів. Цей доступ має бути як у навчальних корпусах, так і на території закладу, а також у гуртожитках.

Перевага системи змішаного навчання в тому, що дозволяє враховувати індивідуальний стиль навчання: рівень, тип пізнавальних здібностей, швидкість засвоєння матеріалу, забезпечує залучення студентів до навчальної діяльності. Звичайно, впровадження змішаної форми навчання потребує чималих зусиль. Це і необхідність внесення змін у

нормативну базу, і розробка необхідного навчального контенту і перепідготовка кадрів. На наш погляд, розвиток змішаної форми навчання може стати одним із ключових напрямків підготовки висококваліфікованих фахівці.

Список літератури

1. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanenvchannia-bookletsreads-2.pdf>.

І. В. Підпригора

СИСТЕМА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ КІБЕРСОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Наразі під «змішаним навчанням» розуміється поєднання традиційної очної форми з використанням технологій дистанційного навчання. Цей термін стає необхідний у тих випадках, коли одні заняття в процесі вивчення дисципліни проводяться за традиційною технологією (наприклад: лекції, лабораторні роботи, іспит), а інші здійснюються в кіберпросторі, з використанням дистанційних технологій (наприклад, вебінари, групові чати, віддалені тестування, консультації, самостійна робота та ін.). При цьому, як правило, технологічно різнорідні складові курсу рознесені в часовому континуумі курсу, проте це аж ніяк не є обов'язковою умовою змішаного навчання.

Виникаючи із завидною періодичністю наукові суперечки сучасних дослідників, що стосуються пошуку балансу позитивних і негативних факторів глобальної інформатизації вищої освіти, не закінчуються і наразі. Прихильники ідеї максимізації використання різноманітних електронних технологій на всіх рівнях освіти, часто прагнуть застосовувати можливості кіберпростору на всі 100%, тим самим практично повністю виключаючи особисту взаємодію викладача зі студентами і перетворюючи освітній процес в повністю дистанційний.

Але оправданим, на нашу думку, є підхід, при якому існує деякий баланс у використанні традиційних та електронних освітніх технологій. При цьому не відкидається необхідність безпосереднього особистого контакту педагога із студентами, однак пріоритетним є спілкування у кіберпросторі. Таким спілкування може служити як синхронна (у форматі чатів, форумів, відеоконференцій), так й асинхронна взаємодія (у форматі відеолекцій, інтерактивних лабораторних робіт, дистанційного пересилання виконаних в електронного вигляді завдань та ін.).

Впроваджуючись в структуру навчального процесу, електронні технології не здатні її кардинально трансформувати. Вони можуть лише